

دری

برای

صنّف دهم

تمرین

مؤلف: انجینر محمد باشم

مقدمه

افغانها از بسیار قبل به فکر تدوین فرهنگ دری بودند و اساس و بنیاد آنرا در قرن پنجم هجری، شمسی تهداب گذاری نمودند. **در صفحه بعدی درخت زبانها را مشاهده کنید و تاریخچه زبان دری را مطالعه کنید.**

اکنون دری یکی از بزرگترین و قدیمی ترین زبانهای افغانستان است که امروز به آن تکلم و کتابت میشود. در میان زبانهای متعدد افغانستان، دری یگانه زبانی است که در بر اعظم آسیا به چنان مقام و نفوذی دست یافته است که هیچ یک از السنه دیگر افغانستان بدان نرسیده است. حالا از میان دو زبانهای رسمی افغانستان که مشتمل دری و پشتو هستند، دری در کشور های مجاور ما مانند تاجکستان، پاکستان و ایران و حتی در کشور های دیگری مانند هندوستان، آذربایجان و عراق بشکل رسمی و غیر رسمی مورد استفاده قرار میگیرد. زبان دری در معرفت و هویت افغانستان مقام بسیار مهم و برجسته دارد و ادبیات دری بخصوص اشعار آن در میان ادبیات جهان رتبه ای شامخ و مرتفع دارد.

من بخاطر حفظ چکیده ای از فرهنگ با شکوه و عظیم دری، یک قطره ئی کوچک آنرا تحت ۲۱ عناوین مختلف، درین کتاب ذکر کرده ام که در خدمت شما قرار میدهم.

این کتاب مشتمل دو بخش یعنی متن و تمرین است، مجموعاً ۱۵ هزار لغات دارد و اکثر متن آن جنبه معلوماتی است و بیانگر حقایق میباشد. این کتاب به سطح شاگردان دوره متوسطه در داخل کشور و به سطح دوره لیسسه در خارج از کشور تهیه شده است. در اخیر امیدوارم که به حد اعظم ازین کتاب مستفید گردید و در آموزش و شناسائی فرهنگ دری برایتان مثبت و موثر قرار گیرد. برای پیشنهادات و تصحیحات عاقلانه و سالمانه تان آغوش باز دارم واز قبل اظهار قدردانی و سپاسگذاری مینمایم.

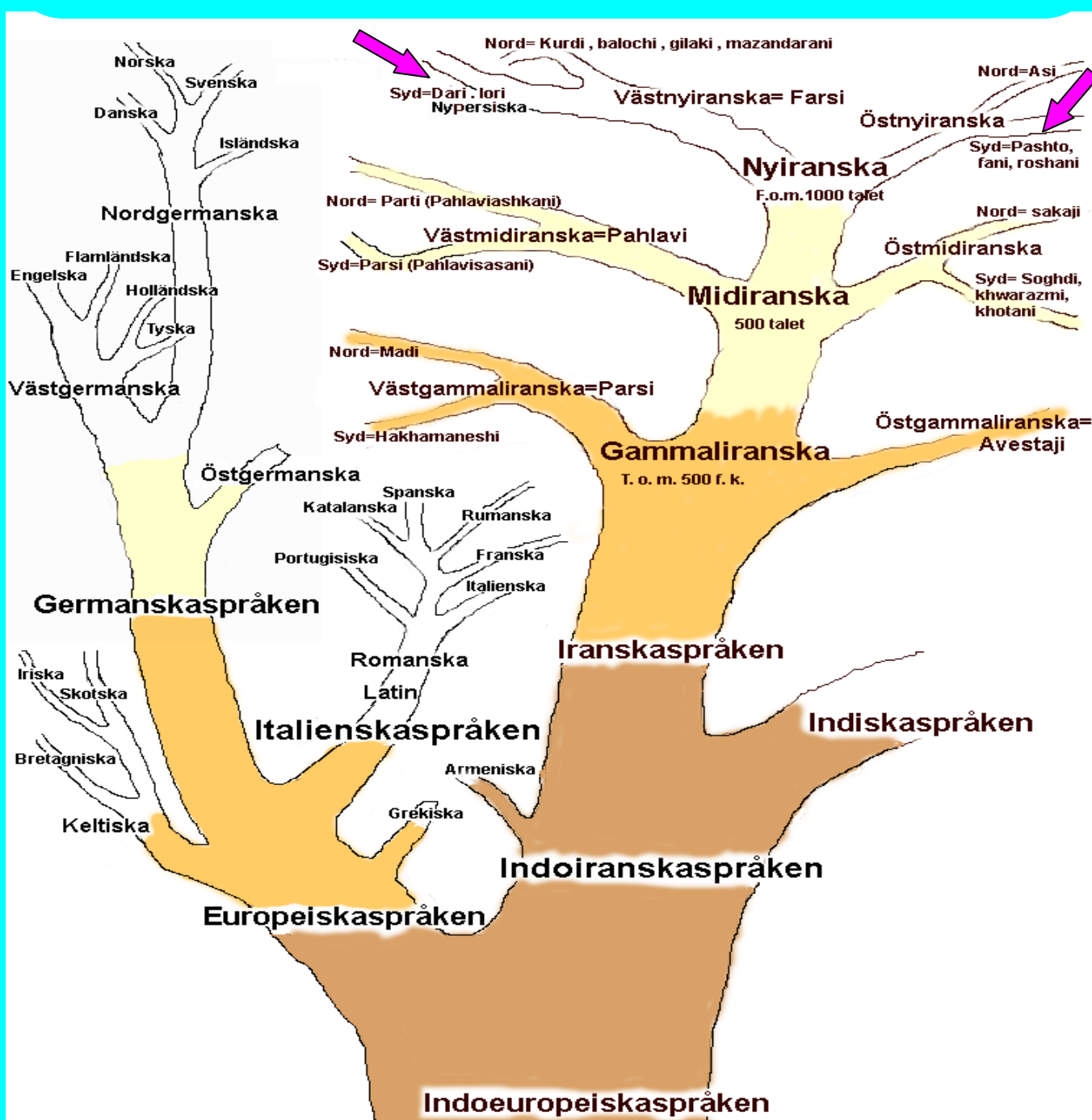
انجینر محمدهاشم
Hashemaf@kth.se
Mob: 070 40 65 185

نام کتاب: **دری برای صنف دهم** (تمرین)
مؤلف: **انجینر محمدهاشم**
چاپ اول: **سال 1390 هـ، ش مطابق 2011 م**
ستاکلهم – سویدن

تاریخچه زبان دری

در قسمت تاریخچه زبان دری نظریات و افکار مختلفی وجود دارد که چکیده آنرا در زیر مینویسم. طوریکه تاریخ امروزه بیان میکند، در قدیم ها حاکم ویا سردار یک مملکت، یک پادشاه ویا یک امیر میبود. آن پادشاه یا امیر از بهترین و ذهین ترین انسانها را در گرد و بر خود جمع میکرد و با خود نگهداشت و بهمین اساس از بهترین زندگی برخوردار میبود. چنانچه چندین هزار سال قبل پادشاه مصر از لیاقت و ایمانداری حضرت یوسف ع که وی در زندان آن پادشاه بود، مطلع شد ویرا از زندان رها کرد و سرپرستی تمام خزانه اش را در اختیار وی قرار داد و ویرا به آن مقام عالی منسوب نمود. (سوره یوسف ع آیات پنجاه تا پنجاه و دو مطالعه شود).

بهمین ترتیب شاهان قدیم اشخاص را که دارای استعداد خارق العاده، اخلاق نیکو، صداقت و ایمانداری میبودند، همچون یک عالم بزرگ، شاعر، دانشمند و غیره را در دربار خود نگهداشتند و با استفاده از استعداد آنها زندگی پر مسرت میگذشتاندند. یعنی اینکه همان اشخاص با استعداد به زبان دری در خانواده های درباری گپ میزدند و شعر می سرودند تا غمهای شاهان مرفوع گردد. بنابراین این زبان از همانجا سرچشمه گرفته است و تاریخچه خیلی قدیمی دارد. پس دری بمعنی درباری است. یعنی این زبان در خانواده های درباری یا شاهی مورد استفاده قرار میگرفت و آنها بهمین زبان تکلم میکردند و اساساً در همانجا بنام دری ویا درباری منسوب شد که دنباله آن تا همینروز در افغانستان ادامه دارد. در پائین درخت زبانهای مختلف را مشاهده کنید و تاریخچه زبانهای دری و پشتورا در شاخه های درخت تماشا کنید.

فہرست

صفحہ	عنا وین	صفحہ	عنا وین
۱	۱۔ کار صنفی " آفتاب "	۲۳	۱۔ کار صنفی " سگ "
۲	۲۔ کار خانگی " آفتاب "	۲۴	۲۔ کار خانگی " سگ "
۳	۱۔ کار صنفی " بوت "	۲۵	۱۔ کار صنفی " شمع "
۴	۲۔ کار خانگی " بوت "	۲۶	۲۔ کار خانگی " شمع "
۵	۱۔ کار صنفی " توپ "	۲۷	۱۔ کار صنفی " صابون "
۶	۲۔ کار خانگی " توپ "	۲۸	۲۔ کار خانگی " صابون "
۷	۱۔ کار صنفی " ثمر "	۲۹	۱۔ کار صنفی " ضرب "
۸	۲۔ کار خانگی " ثمر "	۳۰	۲۔ کار خانگی " ضرب "
۹	۱۔ کار صنفی " جاروب "	۳۱	۱۔ کار صنفی " طیارہ "
۱۰	۲۔ کار خانگی " جاروب "	۳۲	۲۔ کار خانگی " طیارہ "
۱۱	۱۔ کار صنفی " حج "	۳۳	۱۔ کار صنفی " ظروف "
۱۲	۲۔ کار خانگی " حج "	۳۴	۲۔ کار خانگی " ظروف "
۱۳	۱۔ کار صنفی " خانہ "	۳۵	۱۔ کار صنفی " عسکر "
۱۴	۲۔ کار خانگی " خانہ "	۳۶	۲۔ کار خانگی " عسکر "
۱۵	۱۔ کار صنفی " دیگ "	۳۷	۱۔ کار صنفی " کشتی "
۱۶	۲۔ کار خانگی " دیگ "	۳۸	۲۔ کار خانگی " کشتی "
۱۷	۱۔ کار صنفی " ذرہ بین "	۳۹	۱۔ کار صنفی " ناک "
۱۸	۲۔ کار خانگی " ذرہ بین "	۴۰	۲۔ کار خانگی " ناک "
۱۹	۱۔ کار صنفی " زرافہ "	۴۱	۱۔ کار صنفی " ویدیو "
۲۰	۲۔ کار خانگی " زرافہ "	۴۲	۲۔ کار خانگی " ویدیو "
۲۱	۱۔ کار صنفی " ژالہ "		
۲۲	۲۔ کار خانگی " ژالہ "		

درسی

برای

صنّف دهم

نام:

صنّف:

مکتب:

تلفون:

نام و تلفون معلم:

۱- کار صنفی

الف:

با استفاده از کلمات داخل چوکات، متن زیر را تکمیل کنید.

تصفیه - قشر - چندین - مسموم - حفظ - اوزون - زهری - جلد - فورمول - وجود

خوشبختانه که در گرداگردی کُره زمین ما یک گَرَدآلودی بنام به
فاصله هزار کیلومتری دارد. اوزون شعاع مستقیم آفتاب را قبل
از اثابت به سطح زمین میکند. چون شعاع مستقیم آفتاب و
سرطان آور است و انسانها را و مبتلا به سرطان مینماید بنابراین
در و نگهداری آن باید کوشا باشیم. کیمیاوی اوزون O_3 است.

ب:

به دور شماره هایکه پیشروی جملات صحیح است، حلقه بکشید.

- ۱ آفتاب یک سیاره کلان و درخشان است.
- ۱ آفتاب یک ستاره کلان و درخشان است.
- ۲ آفتاب هم میتابد و هم سردی تولید میکند.
- ۲ آفتاب هم میتابد و هم حرارت تولید میکند.
- ۳ آفتاب ما تا کُره زمین فاصله زیاد دارد.
- ۳ آفتاب ما تا کُره زمین فاصله کم دارد.
- ۴ کُره زمین ما یکی از آن ۹ ستاره است که دو مهتاب دارد.
- ۴ کُره زمین ما یکی از آن ۹ سیاره است که یک مهتاب دارد.
- ۵ گرمی و روشنی آفتاب به تمام مخلوقات نُقص های زیاد دارد.
- ۵ گرمی و روشنی آفتاب به تمام مخلوقات فایده های زیاد دارد.

ج:

صفحه ۲

برای لغات ذیل جملات مناسب بنویسید.

حرارت:

سرعت:

ستاره:

تولید:

مُنور:

کُره زمین:

مهتاب:

قُطر:

مخلوقات:

پدیده:

درخشان:

گازات:

موجودات:

متداوم:

تابان:

۲- کار خانگی

الف:

لغات نو را حفظ کنید.

ب:

درس امروزه را یکبار با خط زیبا در کتابچه تان بنویسید.

اینجا کتابهای درسی ذیل با داشتن
نمره های ستندرد بین المللی (ISBN)
موجود است.

دری برای صنف اول متن - دری برای صنف اول تمرین
دری برای صنف دوم متن - دری برای صنف دوم تمرین
دری برای صنف سوم متن - دری برای صنف سوم تمرین

دری برای صنف چهارم متن - دری برای صنف چهارم تمرین
دری برای صنف پنجم متن - دری برای صنف پنجم تمرین
دری برای صنف ششم متن - دری برای صنف ششم تمرین

دری برای صنف هفتم متن - دری برای صنف هفتم تمرین
دری برای صنف هشتم متن - تمرین اول برای صنف متوسطه
دری برای صنف نهم متن - تمرین دوم برای صنف متوسطه

دری برای صنف دهم متن - دری برای صنف دهم تمرین
دری برای صنف یازدهم متن - تمرین اول برای لیسسه
دری برای صنف دوازدهم متن - تمرین دوم برای لیسسه

قصه های شیرین افغانی

www.daribooks.se

Name: **Dari for 10th class** (exercise)

Author: **Mohammed Hashem**

First Edition: **1390 H, Sh - (2011) M**

Stockholm SWEDEN

ISBN 978-91-979477-0-1

Dari A
för
Gymnasium

Övn